

VICENT FLOR

«Els directors que m'han precedit al Magnànim també tenien ideologia»

Seguint el guió previst, el sociòleg Vicent Flor serà l'encarregat de guiar una nova etapa com a director de la Institució Alfons el Magnànim, una entitat laminada en el seu prestigi amb la gestió del PP. Flor, a més, ha tret a la llum el passat més d'octubre un nou assaig, 'Societat anònima. Els valencians, els diners i la política' (Afers, 2015). Parlem amb ell seguint el fil del nomenament i de les moltes claus incloses al volum.

Entrevista de Xavier Aliaga

Vicent Flor ens atengué uns minuts després de presentar el seu projecte per a la Institució Alfons el Magnànim (IAM), un acte amb l'inesperat suport de la vice-presidenta del Consell, Mónica Oltra. I també la presència de vells i nous companys que el felicitaven sincerament per un nomenament que rep amb agraïment i "esperit crític". La conversa, lògicament, gira al voltant del nou càrrec, però també del seu nou llibre, en què aborda la marginació política, econòmica i en matèria d'infraestructures del País Valencià, la seua invisibilitat i la seua proposta per trencar aquesta dinàmica que implica l'hegemonia política del valencianisme

—Voldria, d'entrada, preguntar-li per la presència de Mónica Oltra en la seua presentació.

—Jo no ho sabia, t'ho assegure.

—Un suport a la institució. O al seu nou director.

—O les dues coses, no ho sé. En tot cas, és un gest que valore molt. I fou una sorpresa. A Mónica la conec des de fa molts anys. També pot simbolitzar la importància de la col·laboració entre administracions. La Institució Valenciana d'Estudis i Investigació [diu en referència a l'IVEI, entitat

fulminada el 1997, amb Francisco Camps de president de la Generalitat] fou un consorci entre Generalitat, Diputació de València, Diputació d'Alacant i algunes altres. Potser la seua presència indica aquell camí. En tot cas, no vull convertir la Institució Alfons el Magnànim en una entitat provincial. És d'una província, però l'àmbit de referència és el País Valencià.

—Entre els nous eixos de treball de la IAM, paper central de la llengua autòctona o col·laboració amb els centres d'estudis comarcals, que el diputat de cultura Xavier Rius presentava com un repte que li havien llançat a vostè. Això figurava en el seu projecte inicial?

—Sí que hi era.

—I recuperar el paper central d'una institució que era gairebé invisible, els darrers temps.

—Quan es carreguen l'IVEI hi ha un intent de no reflectir els problemes actuals que té la societat valenciana, els problemes reals. Que és molt interessant la història del segle XV? Sense dubte. Però no pot ser que no s'aborden els problemes actuals, com ara la immigració o la desigualtat. Són problemes sobre els quals la Institució Alfons el Magnànim ha de reflexionar, convidar els professionals, fer congressos... L'intent que la cultura siga alguna →

→ cosa encapsulada en el passat respon a un criteri molt conservador. El Magnànim ha de recuperar les ciències socials, les ciències físico-naturals i ha d'estar al costat dels debats de l'actualitat.

—La revista *Debats*, publicada per la IAM, i algunes altres publicacions, transmetien la sensació d'ens abstracte, més enllà fins i tot de l'elitisme. Una institució desarrelada.

—Sí. De fet el Magnànim ha d'estar arrelat al territori, tenir com a referent la societat valenciana. Però també ha de ser una finestra al món. Vull traduir al valencià molts llibres i moltes referències que no han estat traduïdes i que els lectors catalanoparlants no tenen l'oportunitat de llegir. Però fonamentalment m'interessen els problemes de la societat valenciana. I, per tant, m'imagino números de la revista *Debats* en els quals parlem de la "marca València", de model productiu valencià... Ha de ser així. És una institució al servei de la ciutadania.

—I dels investigadors. Almenys és el que digué vostè en la seua presentació.

—I dels investigadors valencians, sense dubte. Un dels problemes del Magnànim és que el director de cada aula [pensament, estudis clàssics, art i història] decidia què es publicava amb criteris que no estaven clars. El criteri no pot ser publicar els amics, sinó buscar llibres. De fet, una de les coses que farem és becar gent perquè investigue els problemes sobre la taula. Això servirà molt per als joves investigadors que acaben la carrera o el doctorat i estan deixats de la mà de Déu. Una beca d'un any i que acaben un llibre és una bona manera de donar suport als investigadors. Molts se n'han d'anar del País Valencià. Això, el Magnànim no pot solucionar-ho, però si posem algunes bases, estaré content.

—D'ací a uns mesos, un any, es podrà fer balanç del que haja fet Vicent Flor. Però, d'entrada, haurà de reconèixer que, tot i que el seu nomenament va precedir d'un procés de selecció obert, amb unes bases, la seua trajectòria política ha fet arquejar la cella a alguns.

—Vicent Flor no s'amaga. En tots els seus llibres explicita quina és la seua ideologia. Sóc un valencianista progressista, o d'esquerres, tinc aquella ubicació i no és cap mèrit, però tampoc un demèrit. El que jo vull, malgrat el meu posicionament ideològic, és obrir el Magnànim a tots. Si hem de traduir clàssics del pensament conservador, els traduirem sense cap problema. Els altres directors que m'han precedit també tenien ideologia, el que passa és que de vegades no es fa explícita. Crec que l'important és la valoració. I que 2016 serà un any de transició, d'implementar els nous canvis, que són molts. Finals de 2017 ens donarà una idea del rendiment. Però el 2016 veurem algunes coses, com ara que la majoria de publicacions siguen en valencià.

—*Societat anònima* és un llibre menys encotillat que els anteriors. I el diagnòstic sobre el País Valencià és fàcil de compartir. Però per trencar la invisibilitat de la qual parla, es necessita algun tipus d'aposta, de recepta política. La seua visió, en contraposició a la posició socialdemòcrata d'autors com Joaquim Azagra i Joan Romero, és que el valencianisme ha de ser el pol a partir del qual fer aquella visibilització.

—Bé, debatem-ho. Si alguns consideren que hi ha alguna altra solució millor, parlem-ho. A mi no se me n'acut cap. En el llibre explicito que el fet que el valencianisme polític estiga fort en les institucions ajuda fins i tot els altres partits a valencianitzar el seu discurs. Els ho dic als meus alumnes: si les sufragistes, els negres i els pobres dels Estats Units no hagueren plantat cara, el sufragi seria censatari, masculí i blanc. Si els valencians som el deu per cent de l'Estat espanyol, doncs haurem de plantar cara. I si no, els que discrepen que m'expliquem com es fa això. El poder valencià no l'he vist per enlloc, amb dades objectives a l'abast.

—Parlant de poder valencià, *Societat anònima* està escrit abans del pacte de Compromís amb Podem per a les estatals. Dels resultats podem extraure dues lectures: que la suma es deixa vots pel camí respecte dels comicis autonòmics i que, segurament, anant en solitari els resultats haurien penalitzat encara més Compromís. Un atzucac complicat per al valencianisme.

—No es poden comparar unes generals i unes autonòmiques. A les autonòmiques, generalment, el valencià-

nisme polític obté més vots i a les generals n'obté menys. Sumar els vots de maig de Compromís i Podem i aplicar-los a aquesta conjuntura, en la qual es tria el president espanyol... Jo crec que s'ha de comparar amb 2011. S'aconseguí un diputat valencianista, fou un èxit, i ara, com a mínim, n'hi ha quatre i mig dels nou diputats, quatre de Compromís i un d'independent. I hi ha els diputats de Podemos que, formalment, sembla que estan en una posició valencianista. Sempre es poden fer millor les coses, la negociació del pacte es podia haver fet millor, però en comparació a com estava el valencianisme històric...

—Creu que el resultat aportarà més visibilització dels problemes valencians?

—Ara, al Parlament de l'Estat, hi ha representats el nacionalisme basc, el català, hi ha un diputat canari i hi ha els diputats valencians. Això no havia passat mai. Amb tots els matisos i tots els ets i uts que vulgues, perquè és veritat que, de vegades, Compromís es dissol en la marca general Podem, però hi ha una certa visibilització i jo crec que això és positiu. Transformar l'Estat espanyol no serà fàcil, però jo vull que el debat estiga en la societat valenciana. Som pobres i rebem mig finançament. Això es pot mantenir en el temps? Jo crec que no. També és veritat que l'estructura política i periodística de l'Estat espanyol és molt centralista, serà difícil penetrar-hi. La manera és fent-se palesos.

—La tesi central del llibre és una reactivació dels postulats de Joan Francesc Mira. Però sempre hi ha algú que va més enllà: fa pot a aparèixer un llibre d'Amadeu Mezquida, *El valencianisme enfront d'Espanya* (Fundació

Nexe) en el qual sostenia que, per ser hegemònic, Compromís necessita assumir amb molta més naturalitat l'espanyolisme de la societat valenciana.

—El meu no és un llibre estratègic, sinó sociològic, amb unes línies molt generals. El d'Amadeu és un llibre més estratègic. El vaig editar jo, perquè aleshores era editor en la Fundació Nexe, i li vaig verbalitzar les coincidències i les discrepàncies que tinc. El que no voldria és que no hi haguera debat en la societat valenciana. Quina és la millor manera de transformar l'hegemonia? Tots no estarem d'acord, però el fet important és que debatem i parlem. El que ve a dir-nos Amadeu Mezquida és que el discurs s'ha d'adaptar a la nostra societat. I en aquell sentit, bàsicament hi estic d'acord.

L'objectiu no és adaptar-se a l'espanyolisme de la societat valenciana, sinó forçar cada vegada més les contradiccions amb el nacionalisme espanyol i que el nostre nacionalisme siga cada vegada més potent. Però s'ha de fer de manera intel·ligent.

—Hi ha dues línies que no són coincidents: una d'adaptativa i una altra de més pedagògica.

—Bé, aquestes línies poden coincidir en alguns aspectes. El País Valencià no és La Rioja. Potser no és tampoc Catalunya, però no és La Rioja. Hi ha una llengua pròpia, una història i unes demandes cíviqües i ciutadanes. Com es fa, podem discutir-ho, però l'objectiu és que el valencianisme o el nacionalisme valencià siga hegemònic.

—Societat anònima planteja les repercussions al País Valencià d'una hipotètica independència de Catalunya.

—D'entrada, respecte absolut pel que diguen els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya. Ara, com a valencià, m'interessa el debat de què passaria en el cas de la independència de Catalunya. Passaria que, del 20 per cent de catalanoparlants, ens situariem en el 8 per cent del conjunt de l'Estat. I això em fa pensar que si amb un 20 per cent l'Estat ha estat molt jacobí, potser augmentaria el jacobinisme. Hem de preparar-nos per a un escenari de més gran descentralització, la qual cosa ja està passant. Però el futur és incert, ens hem equivocat moltes vegades. També podria passar que es donara un efecte mimètic. Amb la independència de Catalunya, València seria la segona ciutat de l'Estat i es podria entrar en una altra dinàmica.

—En qualsevol cas, els efectes de l'Espanya centralista i radial han estat pràcticament els mateixos a Catalunya i País Valencià. Si això es visualitza, podria variar l'opinió majoritària?

—Tant de bo que així fóra. Dependrà també de com actuen els actors socials i com actue el valencianisme. Si és intel·ligent, pot ser una oportunitat. No crec que la independència de Catalunya siga *per se* un tema negatiu per al País Valencià. I en tot cas, si fóra ciutadà de Catalunya tindria clar el que cal fer. ●

⊕ UN VALENCIANISTA AL MAGNÀNIM

Malgrat que el nomenament s'ha fet després d'un procés de selecció, el nom de Vicent Flor (València, 1971) circulava des del principi com la principal aposta dels nous gestors de la Diputació Provincial de València –ens del qual depèn la IAM– per substituir Vicent Ribes, l'últim director del PP. Siga o no una plaça feta *ad hoc*, el projecte de Flor suposa capgirar el funcionament de la institució, diversificant-la amb la introducció de la ciència, potenciant la investigació i el suport als investigadors i valencianitzant l'organisme i les seues publicacions, que tenia el castellà com a llengua vehicular amb el PP. Justament, aquest assagista i professor d'antropologia social i cultural, és una figura alletada en el valencianisme. Pri-

Flor, quan fou presentat, al costat del diputat Xavier Rius i les vice-presidentes de Diputació i Generalitat Mª Josep Amigó i Mónica Oltra.

mer, amb la conservadora i secessionista Unió Valenciana i, més tard, en el Bloc i Compromís, en una interessant evolució des del blaverisme al valencianisme progressista que no és privativa de l'autor de *Noves glòries a Espanya. Anticatalanisme i identitat valenciana* (2011), però de la qual s'ha convertit en paradigma. Un procés que mereixeria un estudi a fons.